

Menafii umumiyeye müteallik imtiyazat hakkındaki kanunun bazı maddelerinin ilgasına dair 1/306 numaralı kanun lâiyhası ve Nafia, İktisat ve Bütçe encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/973

24 - IV - 1932

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Menafii umumiyeye müteallik imtiyazat hakkındaki 10 haziran 1326 tarihli kanunun bazı maddelerinin ilgası hakkında Nafia vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 20 - IV - 1932 tarihli içtimarında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe lâiyhası.

Menafii umumiyeye müteallik imtiyazat hakkındaki 10 haziran 1326 tarihli kanunla menafii umumiyeye müteallik bazı imalât imtiyazlarının doğrudan doğruya kuvvei icraiye tarafından verilmesi ve bu imtiyazlar zımında imtiyaz sahiplerinin:

(Varidat ve ihtiyat akçeleri ve imalâtın tesisi için muktazi emlak ve arazi vergilerile hisse senedatı ve tahvilâtı ve tesisatı iptidaiye ve tevsiiyeye muktazi edevat ve malzeme inşaiyeye ait) vergi, rüsum ve tekâliften muaf tutulması salâhiyeti dahiyine kuvvei icraiyeeye verilmiştir.

Devletin umumî muvazenesine dahil bu gibi vergi ve resimlerden muafiyeti tazammun eden imtiyazların B. M. Meclisinin tetkik ve tasdikından geçmesi Hükûmetçe daha faydeli görülmüş olduğundan merbut kanun lâiyhası tanzim edilmiş ve lâiyhanın birinci maddesile imtiyaz sahiplerinin bazı resim ve vergilerden muaf tutulmaları salâhiyetini kuvvei icraiyeeye bahşeden imtiyazat kanununun(3) üncü ve (6) ncı maddeleri ilga edilmiş ve ikinci maddesile de bu gibi muafiyetleri havi imtiyazların verilmesine Hükûmetçe lüzum görüldüğü takdirde keyfiyetin B. M. Meclisinin tasdikına arz edileceği tasrih edilmiştir.

Nafia encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Nafia encümeni

Karar No. 4

Esas No. 1/306

2 - V - 1932

Yüksek Reisliğe

Başvekâleti Celileden 24 nisan 1932 tarih ve 973 numara ile vürut edip encümenimize muhavvel

menafii umumiyeye müteallik imtiyazat hakkındaki 10 haziran 1326 tarihli kanunun bazı maddelerinin ilgası hakkındaki kanun lâyihası Maliye vekili Beyefendinin de huzurile encümenimizce müzakere olundu.

Esas itibarile teşkilâtı hazıramıza göre tadili icap eden diğer noktaları da mevcut olduğuna kana olan encümenimiz mezkûr kanunun üçüncü ve altıncı maddeleri hakkında Hükümetçe teklif edilen dört maddelik lâyihasının aynen kabulü muvafık görülmüştür. Bermecibi havale İktisat ve Bütçe encümenlerine havale buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe arz olunur.

Nafia E. Rs.	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza	Aza
Samsun	Erzincan	Manisa	Antalya	İçel	Isparta	Konya
<i>Ethem</i>	<i>A. Samih</i>		<i>Nazifi Şerif</i>	<i>Hakkı</i>	<i>H. Hüsnü</i>	<i>Ş. Sırrı</i>
Aza	Aza	Aza	Aza			
Samsun	Trabzon	Mersin				
<i>Dr. Asım</i>	<i>Hakkı</i>	<i>S. Fikri</i>				

İktisat encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisat encümeni
Karar No. 37
Esas No. 1/306

7 - VI - 1932

Yüksek Reisliğe

Menafii umumiyeye müteallik imtiyazat hakkındaki 20 haziran 1326 tarihli kanunun bazı maddelerinin ilgası hakkındaki kanun lâyihası havaletleri veçhile ve Nafia vekili Beyefendi huzurile encümenimizde müzakere ve tetkik olundu:

Halî muafiyetleri tazammun eden menafii umumiyeye müteallik imtiyazatın Büyük Millet Meclisinin nazarı tasvibine arzına encümenimiz de teşkilâtı hazıramız noktasından muvafık ve zarurî görerek maddeleri Hükümetin teklifi ve Nafia encümeninin kabulü veçhile aynen kabul eylemiştir.

Bermecibi havale Bütçe encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe arz olunur.

İktisat E. Reisi	Bu M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza	Aza
İzmir	Aksaray		Bursa	Ankara	Maraş	İstanbul	Konya
<i>M. Rahmi</i>	<i>Yasar</i>		<i>Dr. R. Ferit</i>	<i>Eşref</i>	<i>Nuri</i>	<i>A. Hamdi</i>	<i>A. Hamdi</i>
Aza	Aza						
Eskişehir	Trabzon						
<i>Emin</i>	<i>Daniş</i>						

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
M. No. 156
Esas No. 1/306

22 - VI - 1932

Yüksek Reisliğe

Menafii umumiyeye müteallik imtiyazat hakkındaki 10 haziran 1326 tarihli kanunun bazı maddelerinin ilgası hakkında Nafia vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 20 nisan 1932 tarihli iktisadında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasile esbabı mucibesinin takdim edildiğine dair olan Başvekâletin 24 nisan 1932 tarih ve 6/973 numaralı tezkeresile bu lâyiha hakkında İktisat ve

kâletince yazılan mütaleaname suretinin takdim edildiğine dair olan Başvekâletin 4 mayıs 1932 tarih ve 6/1133 numaralı tezkeresi ve bu lâyhânın Hükûmetin teklifi veçhile kabul edildiğini mutazammın Nafia ve İktisat encümenlerinin mazbataları encümenimize havale buyurulmuş olduğundan Muhasebatı umumiye müdürü Bey hazır bulunduğu halde mütalea ve tetkik olundu.

Menafii umumiyeye müteallik imtiyazlar hakkındaki 10 haziran 1326 tarihli kanunun üçüncü ve altıncı maddeleri zaten teşkilâtı esasıye kanunile takyit edilmiş bulunmak itibarile bunların halen meri olan mevzuatımız içinde yaşaması bazı yanlış telâkkilere sebep olabileceği mülâhazasile encümenimiz lâyhayı kabul eylemiştir.

Ancak maddelerin gerek tertip sırasını ve gerek ifade tarzlarını taknin usul ve uslubuna muvafık bulunmadığından lâyhada bu cihetten bazı tadilâtın icrasını lüzumlu bulmuştur. Bundan başka Hükûmetin teklifinde ikinci ve teklifimizde birinci madde olarak arzolunan maddeye “mukavelenin akti tarihinde mevcut veya atiyen ihdas edilecek” kaydile “atiyen bütçelerden tediyatı istilzam” kayitlerini ilâve eylemiştir. Bu kayitlerden birincisindeki maksat her hangi bir imtiyaz mukavelesine, akti o tarihte mevcut olan vergi ve resimler üzerinden muafiyeti tazammun eden hükümlerin ithali mevzubahs olduğu takdirde böyle bir mukavelenin Büyük Millet Meclisinin tasvibine arzedilmesi lâzımgeleceği gibi o tarihte mevcut olmayıpta atiyen ihdas edilebilecek olan vergi ve resimlere dair muafiyeti tazammun eden hükümleri ihtiva eden mukavelelerin dahi Büyük Millet Meclisinin tasvibine arzedilmesidir.

İkincisindeki maksat ise mukavelenin imzası tarihinde bütçelerde evvelden derpiş edilmedikçe ve bahusus bir kanunla salâhiyet alınmadıkça mukavele dolayısile bütçeden sarfiyat icrası mümkün olamayacağına nazaran gelecek seneler bütçelerinden tediyat taahhüdünü ifade edecek bir hükmü ihtiva eden mukavelelerin dahi Büyük Millet Meclisinin tasvibine arzedilmesidir.

Bu nevi mukavelelerin haricinde eenebi veya yerli şirketler ve yahutta eenebi veya yerli mütehasıslarla aktedilecek hizmet mukavelelerinde mevcut vergilerin âkit vekâlet veya daire tarafından deruhde edilmesi dahi mükellefin tebdili mahiyetinde olduğundan mevzuat ile kabili telif değildir. Badema aktedilecek mukavelelerde buna meydan verilmemesi için encümenimizce tedvin edilen madde ikinci madde olarak lâyhaya ilâve edilmiştir.

Ancak eenebilerle aktedilecek bu kabil mukavelelere ileride ihdas edilecek vergilerin dahi mükellef âkide raci olacağı hakkında kuyudat konulması tereddütleri ve anlaşamamazlıkları ve dolayısile belki de Hazineyi mutazarrır edeceği için ileride ihdas olunacak vergiler kabul edilmediği takdirde mukavelenin feshi veya Hükûmetçe lüzum görüldüğü takdirde tecdidi mümkün olabileceğini nazara alarak maddeye bu hususta ayrıca bir kayıt ilâvesi faydalı görülmemiştir.

Bu esasat dairesinde yeniden hazırladığımız kanun lâyhasını Umumi heyetin yüksek tasvibine arz ederiz.

Reis	Reis vekili	M. M.	Kâtip			
Gümüşane	Konya	Konya	Tokat	Afyon Karahisar	Çorum	Isparta
<i>H. Fehmi</i>	<i>K. Hüsnü</i>	<i>K. Zaim</i>	<i>Süreyya</i>	<i>Ali</i>	<i>Mustafa</i>	<i>Mükerrem</i>
Bursa	Niğde					
<i>Dr. Galip</i>	<i>Faik</i>					

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Menafii umumiyeye müteallik imtiyazat hakkındaki 10 haziran 1326 tarihli kanunun bazı maddelerinin ilgasına dair kanun lâiyhası

MADDE 1 — Menafii umumiyeye müteallik imtiyazat hakkındaki 10 haziran 1326 tarihli kanunun üçüncü ve altıncı maddeleri ilga edilmiştir.

MADDE 2 — Devletin umumî muvazenesine dahil her hangi bir resim veya vergi muafiyetini havi bir imtiyazın verilmesine Hükümetçe lüzum görülüyorsa keyfiyet B. M. Meclisinin tasdikına arz edilecektir.

MADDE 3 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 4 — Bu kanunun icrasına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

20 - IV - 1932

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
<i>İsmet</i>		<i>Zekâi</i>	<i>Ş. Kaya</i>
Ha. V. V.	Mal. V.	Mf. V.	Na. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>M. Abdülhalik</i>	<i>Esat</i>	<i>Hilmi</i>
İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>M. Şeref</i>	<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Menafii umumiyeye müteallik imtiyazat hakkındaki 10 haziran 1326 tarihli kanuna bazı maddeler tezyiline ve bu kanunun bazı maddelerinin ilgasına dair kanun lâiyhası

MADDE 1 — Muvazenei umumiyeye ve mülhak bütçelere dahil ve mukavelenin akti tarihinde mevcut veya atiyen ihdas edilecek olan her hangi bir vergi veya resim muafiyetini tazammun ve atiyen bütçelerden tediyatı iltizam ederek verilmesine Hükümetçe lüzum görülen imtiyaz mukaveleleri Büyük Millet Meclisinin tasdikına arz olunur.

MADDE 2 — Mahiyet ve mevzuu ne olursa olsun atiyen aktebilecek mukavelelerde, aktin ic-rası tarihinde mevcut olan ve aktin neticesinde mükellefiyet altına giren âkide terettüp eden vergi ve resimler Devlet devairi tarafından deruhde edilemez.

MADDE 3 — Menafii umumiyeye müteallik imtiyazat hakkındaki 10 haziran 1326 tarihli kanunun üçüncü ve altıncı maddeleri mülğadır.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.